

Ehdotus	A 2005/UVU
Tekijä	Pohjoismaiden vihreä vasemmisto
Käsittelijä	Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

Ehdotus, joka koskee työtapaturmia ja tapaturmaisia kuolemia työpaikoilla Pohjoismaissa

Pohjoismaiden vihreä vasemmisto ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille

että vahvistetaan ennaltaehkäisevää työsuojelua, jotta kuolemaan johtavat ja vakavat onnettomuudet työpaikolla saataisiin merkittävästi vähenemään Pohjoismaissa.

että parannetaan työntekijöiden valitsemien työsuojeluvaltuutettujen koulutusta ja heidän vaikutusmahdollisuuksiaan ennaltaehkäisevään työhön.

että perustetaan työsuojeluorganisaatioita kaikille työpaikoille, mahdollisesti yhteisten paikallisten työsuojeluvaltuutettujen avulla.

että parannetaan pienten ja keskisuurten yritysten tiedonsaantia ja neuvontaa työsuojelun alalla.

että vahvistetaan maiden valvontaviranomaisia kaikkein riskialtteimmilla aloilla.

että korotetaan työnantajille langetettavia sakkoja tapauksissa, joissa työntekijöille turvallisesta ja terveellisestä työympäristöstä ei ole huolehdittu.

että vahvistetaan työympäristön ja työturvallisuuden tutkimusta mm. yhteisillä tutkimushankkeilla.

että annetaan Pohjoismaiden hallitusten tuki globaalille Vision Zero -kampanjalle, jonka tavoitteena on paradigman muutos työtapaturmien ja työperäisten sairauksien torjuntatoimissa.

Taustaa

Viisi miestä kuoli, kun henkilönostin putosi 20 metristä Tukholman pohjoispuolella sijaitsevalla rakennustyömaalla 11. joulukuuta 2023. Jo silloin oli ilmeistä, että vuodesta tulisi synkkä Ruotsin työpaikkakuolemien tilastoissa. Ruotsin työsuojeluviranomaisen mukaan työtapaturmissa kuoli Ruotsissa kaikkiaan 62 ihmistä vuonna 2023, mikä oli suurin määrä kuluneiden 12 vuoden aikana ja kymmenvuotista keskiarvoa huomattavasti korkeampi luku.

Kuolemaan johtavia työtaturmia ei voida hyväksyä. Näiden onnettomuuksien varjoon jäävät tapaukset, joissa monet kuolevat liian nuorena työperäisiksi todettaviin sairauksiin. Usein kuolemantapaukset ilmenevät kauan sen jälkeen, kun henkilö on työskennellyt terveyden vaarantavalla työpaikalla.

Pohjoismaiden vihreä vasemmisto katsoo, että työnantajien on ennalta ehkäistävä sekä kuolemaan johtavia onnettomuuksia että sellaisia työympäristössä olevia riskitekijöitä, jotka heikentävät terveyttä pitkällä aikavälillä. Monivuotisesta Pohjoismaissa tehdystä ennaltaehkäisevästä työstä huolimatta työtaturmien ja työperäisten sairauksien määrä ei ole laskenut olennaisesti.

Raportissa *Work today and in the future* todetaan: *Part Three: Raportti Work-related deaths, diseases and costs in the Nordic countries*, julkaistiin maaliskuussa 2024, ja siinä todetaan, että Pohjoismaissa rekisteröitiin 11 730 työhön liittyvää kuolemantapausta vuonna 2019.

Tanskan työsuojeluviranomaisen mukaan vuonna 2022 tehtiin ilmoitus 46 434:stä työtaturmasta ja työperäisiä sairauksia ilmoitettiin noin 16 986. Määrä on ollut kasvussa vuodesta 2017 Tanskan työnantajajärjestön Dansk Industrin mukaan. Työtaturmien ja työperäisten sairauksien määräksi arvioidaan Tanskassa noin 2 400 tapausta vuodessa. Tämän lisäksi piiloon jää merkittävä määrä ilmoittamattomia tapauksia.

Tapaturmat aiheuttavat paitsi kipua ja särkyä, myös taloudellisia haasteita niiden uhreiksi joutuneille. Lisäksi tapaturmista koituu valtioille hyvin suuret kustannukset sairaalakuluina, sairauspäivärahoina, kuntoutuksena, eläkkeinä ja yritysten tuotannonmenetyksinä. Tanska työministeriö arvioi vuonna 2019, että suuresta tapausten määrästä johtuen yhteiskunnalliset lisäkulut ovat yhteensä 80 miljardia Tanskan kruunua vuodessa.

Määrä vastaa kaikkien Pohjoismaiden yhteenlaskettuina kustannuksina noin 290 miljardia Tanskan kruunua vuodessa.

Numerot ja työmenetelmät vaihtelevat maasta toiseen, minkä vuoksi on todennäköistä, että vahvempi yhteistyö ennalta ehkäisyn alueella voisi luoda suurta pohjoismaista hyötyä.

Reykjavíkissa 28. lokakuuta 2024

Jette Gottlieb (Ø)

Mariane Paviassen (IA)

Kathy Lie (SV)
Liljan Weihe (T)
Lorena Delgado Varas (V)

Orri Páll Jóhannsson (VG)
Tobias Drevland Lund (R)
Veronika Honkasalo (vas.)